Ügyszám: 93/P/2007-7.

Tisztelt Uram!

Ön eljárásomat kérte amiatt, mert a Siklós város önkormányzata és a Mega-Logistic Rt. között 2004-ben létrejött privatizációs szerződést nem hozzák nyilvánosságra és titkosan kezelik. A szerződéssel kapcsolatos adatkezelésről tájékoztatást kértünk Siklós város jegyzőjétől, akinek 2007. február 5-én érkezett válasza szerint a szerződés másolatát az üzleti partner kérésére nem adták át Önnek, ugyanakkor később a másolatot mégis megküldték. A jegyző újabb levelében arról kért tájékoztatást, hogy a szerződés mellékletei közül melyek azok, amelyekről mint közérdekű adatról másolat adható arra is tekintettel, hogy a képviselőt köti a titoktartásra is kiterjedő esküje, a szakértőkre és tanácsadókra viszont ez a kötelezettség nem terjed ki. E tárgyban Ön is állásfoglalásomat kérte március 9-i levelében. Állásfoglalásomról az alábbiakban tájékoztatom:

Az adatvédelmi biztosi gyakorlatban visszatérő probléma az önkormányzati képviselőket megillető tájékozódási jog megítélése. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) és a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) rendelkezéseinek együttes alkalmazása több esetben okozott már jogértelmezési nehézséget. Tájékoztatom, hogy hatásköröm csak a személyes adatok védelmével és a közérdekű adatok kezelésével összefüggő ügyekre terjed ki, vagyis amikor az egyének az információszabadsághoz való jogukat kívánják érvényesíteni. A feladatkörében eljáró képviselő információkhoz való jogát az Ötv. 19. §-ának (2) bekezdés e/ pontja alapján kell megítélni. A képviselő jogait illetően csak annyiban foglalhatok állást, amennyiben azok a személyes adatok védelmét, illetőleg a közérdekű adatok nyilvánosságát érintik. A képviselő tájékoztatáshoz fűződő joga tehát megkülönböztetendő az információszabadság érvényesülésétől. A képviselő Ötv. szerinti információhoz való joga egyes esetekben szélesebb is lehet, mert a munkájához szükséges üzleti titokhoz is joga van hozzáférni, ugyanakkor titoktartási kötelezettség terheli. Amennyiben a képviselő nem képviselői tájékoztatáshoz fűződő jogával, hanem a közérdekű adatok megismerésének jogával kíván élni, akkor az Avtv. szabályai alkalmazandóak az adatkérés teljesítésénél. Természetesen ezen adatokat egy önkormányzati képviselő ugyanúgy megismerheti, mint minden más állampolgár, illetve megfordítva, a közérdekű adatok megismerésének alkotmányos joga nem csak a helyi önkormányzati képviselőket, nem is csak a helyi lakosokat, hanem bárkit megillet.

A közérdekű adatokra vonatkozó általános szabályokat az Avtv. határozza meg. E törvény nem az iratelvből, hanem az adatelvből indul ki, vagyis nem a dokumentumot, hanem az adatot, információt minősíti és sorolja kategóriákba. Ennek megfelelően egy adott dokumentum többféle adatot (személyes adat, közérdekű adat, üzleti titok) is tartalmazhat, így tartalmának egy része nyilvános, más része nem nyilvános lehet.

Az Avtv. 19. §-ának (1)-(3) bekezdése arra kötelezi az önkormányzatokat mint közfeladatot ellátó szerveket, hogy biztosítsák feladataikra vonatkozóan, de különösen az önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását, illetve ezeket az adatokat közzé- vagy más módon hozzáférhetővé tegyék. Az Ötv. 2. §-ának (1) bekezdése általános jelleggel írja elő a helyi közügyek demokratikus, széles körű nyilvánosságot biztosító intézését.

Az Avtv. célja, hogy az önkormányzat pénzügyei, gazdálkodása átlátható, nyomon követhető legyen. A közérdekű adatok megismerése előtt csak meghatározott törvényi korlátok állhatnak [Avtv. 19. § (3) bekezdése], illetve azok a személyes adatok (természetes személyekre vonatkozó adatok) nem ismerhetők meg, amelyek olyan személyekre vonatkoznak, akik nem gazdasági tevékenységük keretében kerülnek pénzügyi kapcsolatba az önkormányzattal (pl. szociális segélyezés, munkabér-kifizetés, munkavégzéshez kapcsolódó egyéb juttatás kifizetése, önkormányzati bérlakás bérének megfizetése, stb.).

Az Avtv. tartalmazza a közérdekből nyilvános adat fogalmát is (Avtv. 2. § 5. pont). A gazdasági társaságokra vonatkozó adatok cégadatok, magánadatok, viszont ha jogszabály ezek nyilvánosságát mondja ki, akkor közérdekből nyilvános adatokká válnak. Ilyen, nyilvánosságot biztosító rendelkezés a Polgári Törvénykönyv 81. §-a is, mely szerint nem minősül üzleti titoknak a személyek gazdasági tevékenységével összefüggő, az állami, önkormányzati vagyon hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat. Azok a magánosok és gazdálkodó szervezetek, akik illetve amelyek az állammal vagy önkormányzattal bármiféle üzleti kapcsolatba kerülnek, kötelesek gazdasági tevékenységük adatainak nyilvánosságra kerülését eltűrni, mégpedig olyan mértékig, hogy a közvagyonnal való gazdálkodás, a közpénzek felhasználása ellenőrizhető legyen.

Tehát a közérdekű adatok megismeréséhez való jog, az önkormányzatok demokratizmusa alapján mind az Avtv., mind az Ötv., mind a Ptk. szabályai az önkormányzati működés, a közpénzekkel, vagyonnal való gazdálkodás nyilvánosságát, átláthatóságát kívánják garantálni, és az ezzel kapcsolatos adatok, információk nyilvánosságát deklarálják.

A fenti rendelkezések alapján kell az önkormányzat működése során keletkező iratok, dokumentumok, szerződések nyilvánosságát megítélni. Így például az önkormányzati költségvetés terhére – az önkormányzattal szerződő fél gazdasági tevékenysége keretében – kötött szerződések illetve azok adattartalma alapvetően nyilvánosak, és üzleti titokra hivatkozással nem vagy csak részben zárhatóak el a nyilvánosság elől. E szerződések nem tartalmazhatnak olyan szerződéses kikötéseket, melyek a szerződés teljes tartalmát üzleti titoknak tekintenék. Álláspontom szerint a nyilvános adatkörbe tartozik a szerződő fél megnevezése, a szerződés ellenértéke, valamint a szerződés feltételei (pl. az ellenérték megfizetésének ütemezése, kedvezmények nyújtása a másik fél részére, egyes jogokról való lemondás, stb.). A szerződés feltételei azonban csak annyiban lehetnek nyilvánosak, amennyiben nem eredményezik pl. a technológiai eljárásokra, a műszaki megoldásokra, a gyártási folyamatokra, a munkaszervezési és logisztikai módszerekre, továbbá a know-how-ra vonatkozó adatokhoz való hozzáférést.

Egy adott dokumentum adattartalma nyilvánossága megítélésénél tekintettel kell lenni továbbá egyéb jogszabályok azon rendelkezéseire is, melyek adatkezelést, adatnyilvánosságot érintő előírásokat tartalmaznak. Ilyen szabály például az Ötv. testületi ülések nyilvánosságát szabályozó 12. §-a, az ingatlan-nyilvántartás nyilvánosságát biztosító rendelkezések, az adott esetben lefolytatott pályázati, közbeszerzési eljárás szabályai, vagy például a vagyonkimutatás (Ötv. 78. §), a 147/1992. (XI. 6.) Korm. rendelet szerinti ingatlanvagyon-kataszter megismerhetősége. Megemlítendő továbbá a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 69. §-ának (6) bekezdése, mely szerint a hatóság az érdekeltség vizsgálata nélkül, bárki számára hozzáférhetővé teszi - többek között - azokat a döntéseket, amelyeket az adott tevékenységgel összefüggésben a hatásterületen élő lakosság jelentős részét érintő ügyben hozott, és amelyekben az ügyfél számára kizárólagos vagy különleges jogot biztosított.

Remélhetőleg a nevezett szerződés és mellékleteinek nyilvánossága – valamint az Ön által megjelölt másik szerződés nyilvánossága - állásfoglalásom alapján megítélhető. Amennyiben fennmaradnak vitás kérdések, kérem jelezze. Állásfoglalásomról a jegyzőt is tájékoztatom.

Budapest, 2007. április 4.

Üdvözlettel

Dr. Péterfalvi Attila